

Stichting Zicht op Delft
p/a Nieuwe Plantage 48
2611 XK Delft
015-2159944

Bijlage 1
Toelichting door VHP op het ontwerpvoorstel. (4 bladen)

Toelichting van VHP stedenbouwkundigen+architekten+landschapsarchitekten op het ontwerpvoorstel voor de tuin van de familie Oomen.

De tuin van de familie Oomen in Delft is een hele bijzondere om een aantal redenen:

- **Maat:**
De grootte van het perceel (ong. 20.000 m² = ca. 2 ha.) is voor een stadstuin groot te noemen; het heeft de omvang en allure van een stadspark.
- **Historie:**
De huidige tuin van de familie Oomen is de resultante van een aantal percelen met geschiedenis;
 - de tuin van de familie Waller
 - de tuin van Tutein Nolthenius, in 1928 doorsneden door de aanleg van de brug over het Rijn-Schiekanaal. Dit betrof een tuinontwerp van Springer
 - een tuin ooit behorend bij de woning van de familie Waller; hier was een tennisveld etc. in gesitueerd. Grote delen van deze voormalige tuin zijn verkocht aan de belendende percelen van de Nieuwe Plantage. Deze rafelige rand heeft een grote diversiteit aan erfscheidingen.
- **Natuurwaarde:**
Vanwege het jarenlang ongeroerd laten van de bodem van deze privé-tuin, met het huidige karakter van een semi-openbare stadstuin, is er een verscheidenheid aan diverse planten- en diersoorten gekomen. Inventarisaties door biologen/ecologen wijzen op het voorkomen van bijzondere planten, bomen en een zeer divers vogelbestand.
Op het perceel zijn de volgende identiteiten te onderscheiden:
 1. water (voormalige vijver in de Wallertuin)
 2. open veld (momenteel overwoekerd met bramen; de voormalige dierenweide)
 3. park'bos' met name in het deel van de voormalige Wallertuin komen enkele bijzonder oude bomen voor.
- **Beslotenheid:**
Vanwege de ouderdom van het park zijn er veel volwassen en hoog opgaande bomen. Door deze hoog opgaande bomen, de dichtheid van de bomen en de beplanting is de tuin heel privé; de omgeving wordt door de hoog opgaande begroeiing aan het zicht onttrokken. De huidige situatie heeft een introvert karakter; vanaf de brug, vanuit de woningen aan de Nieuwe Plantage en vanaf het openbare wandelpad langs het kanaal heeft men nauwelijks zicht op de tuin.
- **Opgave:**
De familie Oomen wil op het perceel een privé-tuin aanleggen.

Benadering van de opgave:

Het meest belangrijke in de opgave voor het ontwerpen van een privé tuin voor dit perceel is het tot stand brengen van een ruimtelijke relatie tussen het woonhuis en de tuin. De huidige contourlijn van de tuin aan de zijde van de Nieuwe Plantage is rafelig en zorgt er eigenlijk voor dat de tuin 'losgeknipt' wordt van het woonhuis.

Een belangrijk gegeven om in het ontwerp rekening mee te houden is de aanwezige natuurwaarde van de tuin; door het jarenlang ongeroerd laten van de bodem van deze privé-tuin is een bijzondere stadstuin ontstaan met een specifieke bodem- en watergesteldheid met bijzondere beplanting en vogelsoorten.

Onze benadering van de opgave is om juist de aanwezige kwaliteiten en geschiedenis leesbaar te houden en als het ware hier 'overheen' een nieuw ontwerp te maken, die de relatie tussen het woonhuis en de tuin maakt en een nieuwe tuin voor de familie creëert. Belangrijk hierbij vinden wij dat de nieuwe tuin een verborgen plek is in het geheel van 'de Wallertuin'. Een plek die privacy biedt en aangenaam is om privé te gebruiken. Hiermee wordt voorkomen dat de tuin oogt als een openbare stadstuin maar privé gebruikt wordt, wat aanleiding kan geven voor een onaangenaam gevoel bij de privé-gebruikers. Een verborgen plek die door de vergroting van de waterpartij als riant wordt ervaren en de verassing heeft van een grote tuin met allure.

Ontwerp:

De aanwezige natuurwaarde wordt gerespecteerd en 'met rust' gelaten; het perceel wordt in z'n geheel beschouwd als zeer waardevol. De huidige situatie wordt deels opgeschoond, bomen zullen gesnoeid moeten worden etc. De verschillende identiteiten die te onderscheiden zijn zullen door minimale ingrepen en toevoegingen versterkt en / of hersteld worden. Door een beheerplan voor de lange termijn te maken (gelijk aan park- en bosbeheer) is het mogelijk de diversiteit van de boom- en plantensoorten te vergroten.

Identiteiten bestaand 'bos':

1. Ruig Bos:

De zone langs de erfscheidingen van de Nieuwe Plantage krijgt een onderbeplanting van hoger opgaande struiken als krent, rododendron etc. waar nodig zullen bomen bijgeplant worden.

2. Stinze Bos:

Dit deel loopt van de open weide over in het oude park; het wordt gekenmerkt door lage onderbegroeiing en hogere (oude) bomen. Stinze beplanting zijn inheemse (bol)gewassen, soorten die geschikt zijn voor de natte bodem worden geselecteerd.

3. Oever Bos:

De zijde van het Rijn – Schiekanaal wordt dichter beplant met oeverbeplanting (o.a. riet, gele lis, gunnera), gecombineerd met wintergroene struiken (o.a. liguster).

4. Water:

Het bestaande water wordt sterk vergroot, dit om de introverte tuin een bijzondere eigen beleving te geven. Het wordt het oriëntatie punt van de tuin en aanleiding om functies aan en routes langs / over te leggen. Een structureel waterbeheer is van essentieel belang voor een hoogwaardig beheer van de tuin.

Deze 4 identiteiten zijn als het ware de onderlegger voor de nieuwe tuin; door bovenstaande ingrepen neemt de belevingswaarde sterk toe. De laag die toegevoegd wordt is de **nieuwe** tuin: een gecultiveerd 'gazon', wat iets verhoogd ten opzichte van de bestaande natuur wordt aangelegd. Het gazon wordt opgesloten in mooi ontworpen en brede opsluitbanden; dit gazon vouwt zich als het ware om het woonhuis en loopt door in het park, waar het zich in het open gebied sterk verbreedt. Hier raakt het gazon ook de vijver en is aanleiding om bijvoorbeeld een terras te positioneren. Het gazon versmalt zich en loopt verder richting de oude kastanjes en restanten van een volière; hier is aanleiding bijvoorbeeld een plantenkas te maken. Het gazon versmalt zich nog verder en loopt dan weer naar de vijver in bijna het verste punt van de tuin. Het gazon heeft een aantal 'aftakkingen', deze bestaan alleen uit de opsluitbanden en zijn smalle 'bos'paadjes door de tuin, één keer wordt het 'bos'paadje een brug over de vijver.

Het gazon samen met de 'bos'paadjes' zorgt ervoor dat de tuin optimaal bereikbaar is en op deze wijze het hele perceel beslaat.

Ten behoeve van een optimale privacy wordt rond het woonhuis de bestaande ligusterhaag uitgebreid, voor de woning en langs de garage vouwt de haag zich langs het nieuwe gazon. Zo is er in de winterperiode vanaf het kanaal geen direct zicht op de woning. Het resterend deel aan de Vrije Ban wordt afgezet met een hekwerk en een draaipoort, dit is alleen een informele toegang t.b.v. onderhoud van de tuin.

De rafelige rand langs de Nieuwe Plantage krijgt een eenvoudig gazen hekwerk (hoogte 3 m) wat begroeid is met klimop, wingerd en kamperfoelie. Deze altijd groene erfscheiding is als het ware een scherm achter de hogere struiken die aangeplant worden, met name in de winter is dit scherm een garantie tegen 'inkijk'.

De zijde aan het Rijn – Schiekanaal wordt meer privé gemaakt door tussenbeplanting toe te voegen.

Beleving:

Het gazon bij de woning is een open ruimte verscholen tussen de hogere bomen en struiken. In het gazon ligt een groot rozenperk wat iets opgetild is t.o.v. het gazon, de rand is een bank waar men op kan zitten. Het gazon biedt alle ruimte om terracottapotten met diverse beplanting neer te zetten.

Vanuit de woning kan men over het gazon een groot deel van de rest van de tuin zien. Het terras kan ook een aanlegplaats voor een bootje zijn waarmee men op de vijver kan varen. Een fantastische plek om met een gezelschap te dineren!

Vanuit het terras is er zicht op andere delen van de tuin, zoals het water en de kas bij de oude kastanjes. De functie van de kas kan tweeledig zijn: enerzijds kunnen hier eventueel planten 'overwinteren', anderzijds kan het een heerlijke plek zijn om te zitten, uitkijkend over de Stinze beplanting, onder de hoge oude kastanjes.

Het prieel aan het water is een plek waar men even kan gaan zitten na een wandeling door de tuin of om teruggetrokken een boek te gaan lezen, uitkijkend over de vijver met prachtige beplanting en waterlelies.

Een wandeling door de tuin over het gazon biedt altijd een blik naar de bestaande natuurlijke omgeving, de 'bos'paadjes geven de mogelijkheid letterlijk in de natuur te lopen. Het bruggetje over de vijver is een mooi moment, hier kan men de schoonheid, de stilte en de maat van het water ervaren.

De aanleg van een tuin kan het beste plaatsvinden in een periode van het jaar dat de groei van de bomen / beplanting min of meer stilstaat, en voordat het broedseizoen begint: dit is van half oktober t/m half maart. Dit betreft de snoeiwerkzaamheden aan bomen en de verplant en / of aanplant van bomen. Overige werkzaamheden, zoals gazon, vaste planten, bestrating kunnen bijna het gehele jaar door plaatsvinden.

Excursie: Indien de familie Oomen dit wenst is het mogelijk één of meerdere voorbeeldprojecten te bezoeken, om een beter beeld te krijgen hoe een tuinontwerp zoals door VHP voorgesteld eruit zou kunnen zien.